

УДК 332.132

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ РОЗМІЩЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ НА ЗАСАДАХ РЕКОНСТРУКТУРИЗАЦІЇ<http://orcid.org/0000-0001-6182-6760>

Бондаренко Валерій Михайлович, декан обліково-фінансового факультету, доктор економічних наук, професор, Вінницький торгівельно-економічний інститут Київського національного торгівельно-економічного університету, м. Вінниця, e-mail: bondarenkovalm@gmail.com

Valeriy Bondarenko, Dean of the Accounting and Finance Faculty Doctor of Economics, Professor, Vinnytsia Trade and Economic Institute of the Kiev National Trade and Economic University, Vinnytsia,

V. Bondarenko, Conceptual basis of management of the placement of enterprises of the region on the basis of reconstruction.

The article deals with the systematization of the main approaches of organization of management of placement of enterprises of the region. The author concludes that the greatest effect in practice can give the complex use of the selected approaches, because in this case it is possible to obtain a synergistic effect from the sum of the individual components of the formation of effects. Systematization of approaches to the research of these problems in the area of solving the tasks of placing business processes, causes the application of multilevel stratification of the region's economy, implementation of a set of scientifically developed mesoeconomic modification measures of effective management, including those underlying the definition of the directions and forms of spatial business placement. The model of multilevel management of processes of placement of enterprises is offered, which allows to expand the completeness and detail of controllability of subsystems of different levels (enterprise - region - industry) and the effectiveness of management of the economic system as a whole. When justifying management decisions on the territorial distribution of business, as a rule, several interconnected systems are involved. It is advisable to single out five basic levels of management of economic systems that take part in the substantiation of management decisions on the geographical location of a business: enterprise, region, industry, economy, global economic environment. Each control level has its own control system with separate feedback elements, which, closing the individual subprocesses, form a complete control circuit. The output elements of the neighboring systems are at the same time the input elements of the systems of the next level, except the last one in the given system circuit.

Бондаренко В. М. Концептуальні основи управління розміщенням підприємств регіону на засадах реконструктуризації.

У статті проведено систематизацію основних підходів організації управління розміщенням підприємств регіону. Автором зроблено висновок, що найбільший ефект на практиці може дати комплексне використання виділених підходів, тому що саме в цьому випадку можливе отримання синергетичного ефекту від отримання суми окремих складових формування ефектів. Систематизація підходів до дослідження даних проблем в сфері вирішення задач розміщення бізнес-процесів, обумовлює застосування багаторівневої стратифікації економіки регіону, здійснення комплексу науково-опрацьованих мезоекономічних модифікаційних заходів результативного управління, в тому числі і тих, що лежать в основі визначення напрямків і форм просторового розміщення бізнесу. Запропоновано модель багаторівневого управління процесами розміщення підприємств, що дозволяє розширити повноту і деталізацію керованості підсистем різних рівнів (підприємство - регіон - галузь) і результативність управління економічною системою в цілому. При обґрунтуванні управлінських рішень щодо територіального розподілу бізнесу, як правило, беруть участь декілька взаємопов'язаних систем. Доцільно виділити п'ять основних рівнів управління економічними системами, які беруть участь в обґрунтуванні управлінських рішень щодо географічного розташування підприємства: підприємства, регіону, промисловості, економіки, глобального економічного середовища. Кожен рівень управління має власну систему управління з окремими елементами зворотного зв'язку, які, закриваючи окремі підпроцеси, утворюють повну схему управління. Вихідні елементи сусідніх систем одночасно є вхідними елементами систем наступного рівня, за винятком останнього в даній системній схемі.

Бондаренко В. М. Концептуальные основы управления размещением предприятий региона на основе реконструктуризации.

В статье проведена систематизация основных подходов к организации управления размещением предприятий региона. Автором сделан вывод, что наибольший эффект на практике может дать комплексное использование выделенных подходов, т.к. именно в этом случае возможно получение синергетического эффекта от сложения суммы отдельных составляющих формирования эффектов.

Систематизация подходов к исследованию данных проблем в сфере решения задач размещения бизнес-процессов, обуславливает применение многоуровневой стратификации экономики региона, осуществление комплекса научно проработанных мезоэкономических модификационных мер результативного управления, в том числе, лежащих в основе определения направлений и форм пространственного размещения бизнес-процессов. Предложена модель многоуровневого управления процессами размещения предприятий, позволяющая расширить полноту и детализацию управляемости подсистем различных уровней (предприятие - регион - отрасль) и результативность управления экономической системой в целом. При обосновании управленческих решений по территориальному распределению бизнеса, как правило, задействовано несколько взаимосвязанных систем. Целесообразно выделить пять основных уровней управления экономическими системами, которые принимают участие в обосновании управленческих решений о географическом расположении бизнеса: предприятие, регион, отрасль, экономика, глобальная экономическая среда. Каждый уровень управления имеет свою собственную систему управления с отдельными элементами обратной связи, которые, замыкая отдельные подпроцессы, образуют законченную схему управления. Исходные элементы соседних систем являются одновременно входными элементами систем следующего уровня, кроме последнего в данной системной схеме.

Постановка проблеми. В сучасних умовах мінливої економіки, ускладнення українських і світових мега- і макроекономічних проблем управління пріоритет повинен віддаватися розвитку комплексного менеджменту, що базується на чіткому уявленні майбутнього інноваційного вектору розвитку, в основі якого лежить поглиблення процесів структурних перетворень системи управління підприємницькою діяльністю, включаючи методологічні, теоретичні, інноваційні, організаційні, виробничі, маркетингові і фінансові аспекти. Найважливіше значення при цьому мають принципи і умови, при яких рішення задач інноваційного характеру має здійснюватися на основі пріоритетів інтересів виробника, і це – базові фактори забезпечення стійкості розвитку процесів територіального розміщення бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розробку концепції просторової розвитку внесли багато вітчизняних та зарубіжних дослідників, серед яких: Б. Буркинський, Є.Бойко, П. Гайдуцький, З. Герасимчук, Б. Данилишин, М.Долішній, Ф.Заставний, В.Кравців, М. Лендел, В. Мессель-Веселяк, Н.Павліха, В. Павлов, В. Пила, Т. Пепа, Л. Чернюк, а також М. Вебер, Р. Кантільон, Д. Стюарт, А. Сміт, Й. Тюнен, В. Лаунхардт, В. Кристаллер. У даних роботах отримали глибокий розвиток питання теорії розміщення продуктивних сил, а також формування взаємопов'язаних галузевих і територіальних підходів в управлінні, формуванні економічних районів, територіально-виробничих комплексів в умовах централізовано планованої економіки. Проте, визнаючи важливість результатів цих досліджень, необхідно зазначити, що в них практично відсутня розробка теорії розміщення бізнесу в регіональному розрізі в сучасних економічних умовах, що характеризуються глибокою економічною інтеграцією і глобалізацією.

Результати дослідження. За умови переходу до ринкових засад господарювання та з урахуванням трансформації форм власності, більшою мірою відкритості економіки необхідна зміна парадигми системи управління, орієнтованої на директивні механізми управління, орієнтованого на зміну умов, коли господарюючі суб'єкти зберігають можливість вибору рішень щодо реалізації підприємницьких проектів. Виникаючі при цьому проблеми є багатоаспектними, відсутність досвіду управління процесами, зафіксованого статистичними даними в економіці роблять все більш актуальною проблему розробки дієвих механізмів щодо реалізації стратегічних цілей регіонального розвитку. Серед найбільш значущих з таких механізмів - система розподілу ресурсів, принципи організації якої актуалізують формування нових підходів в зв'язку з новими економічними умовами української економіки, що має в собі багато ознак перехідної економіки. Управління регіональним розвитком потребує витрат різноманітних ресурсів, що включають грошові кошти, права на інтелектуальну власність, майно, інформаційні та, нарешті, адміністративні ресурси. Цілісне рішення даних проблем забезпеченості регіональної системи управління перерахованими видами ресурсів і досягнення стратегічних цілей функціонування його економічної підсистеми можливо на основі створення нових концептуальних підходів.

Вимагають послідовного вирішення проблеми становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні. Цей інститут публічної влади в даний час грає основну роль в соціально-економічному, політичному та суспільному розвитку країни.

Однак практична реалізація встановлених законом загальних принципів організації місцевого самоврядування істотно затяглася. Це стосується, перш за все, формування достатньої фінансово-економічної основи місцевого самоврядування.

Основним методом формування соціально-економічного розвитку суб'єктів країни є розміщення на територіях виробничої, соціальної, транспортної та інфраструктури. Однак в даний час застосування даного інструменту не дозволяє досягти належного ефекту, перш за все, через відсутність комплексної системи стратегічного планування.

Таким чином, необхідно створення і регулювання системи управління розміщенням бізнесу, де суб'єктом управління має виступати держава, а саме органи влади в регіональному розрізі і національному масштабі.

В рамках розроблених підходів в організації управління розміщенням регіонального бізнесу вважаємо за доцільне виділяти такі.

Галузевий підхід. Галузеві співвідношення основних показників (валового випуску, виробничого потенціалу, доходів та іншого) помінялися кардинальним чином, так що зміна різних параметрів функціонування галузі виявляється взаємопов'язаною і, крім того, визначається умовами функціонування як інших галузей, так і системи відтворення в цілому.

Ще одним важливим обмеженням зазначеного підходу є те, що розгляд міжгалузевої взаємодії відбувається, перш за все, з точки зору обміну різних галузей продуктами виробництва в силу його спеціалізованості. Подолання зазначених обмежень можливо в рамках розвитку другого напрямку, який передбачає розгляд системи галузей як єдиного цілого і підхід до окремої галузі як її елементу. Також в рамках даного напрямку важливо врахувати розвиток окремих галузей і пов'язати з особливими функціями, які вони повинні виконувати в системі відтворення [1;2].

Розгляд галузевої структури як елемента цілісної системи відтворення в процесі управління розміщенням бізнесу дозволить зробити балансування виробництва, розподілу, обігу та споживання ресурсів. Тим самим вдасться домогтися виконання специфічних балансуєчих функцій, пов'язаних із сполученням суспільних потреб і ресурсних можливостей системи відтворення. Тобто мова йде про своєрідний механізм підтримки рівноваги; істотним елементом якого є система міжгалузевих взаємодій. Даний аспект досліджуваної проблеми обумовлює застосування до процесу управління розміщенням бізнесу в регіоні **функціонального підходу**.

Суть функціонального підходу полягає в наступних трьох функціях.

1. Компенсаторна функція, яка полягає в тому, що замість деякої кількості більш якісних ресурсів відбувається виробниче споживання менш якісних, проте у відносно надмірних кількостях (компенсація якості кількістю). Даний механізм розвивається в умовах, коли необхідно прискорений розвиток пріоритетних контурів системи відтворення на шкоду непріоритетними.

2. Регулююча функція. Зростання економічного або позаекономічного навантаження в системі відтворення сприяє виникненню в галузях стійкого дефіциту фінансових ресурсів. В цьому випадку підтримання рівноваги системи вимагає міжгалузевого перерозподілу фінансових ресурсів у формі прихованого субсидування одних галузей іншими. У відносно сприятливий період в рамках економічної системи потреби і ресурси пов'язані таким чином, що утворюється відносно врівноважений стан системи. При цьому наявність відносно надлишкових ресурсів (або будь-якого одного виду) дозволяє економіці динамічно розвиватися. Однак поступово відбувається нерівномірне вичерпання ресурсної бази, що призводить до наростання напруженості в економічній системі. Протягом якогось часу дисбаланс, що виникає компенсується різними механізмами. Саме в такі моменти певні галузі починають виконувати специфічні функції

з підтримки рівноваги в умовах зростаючих дисбалансів в системі відтворення. Однак у міру поглиблення наростаючих протиріч і вичерпання резервів балансуючих механізмів виникає об'єктивна потреба в частковій або повній трансформації системи [1;2].

3. Резервна функція полягає в розширенні відтворення за рахунок збереження виробничо-технологічного та кадрового потенціалу в умовах великомасштабного спаду. Ця функція пов'язана з підтриманням зайнятості, основних фондів і потужностей, надлишкових з точки зору поточного рівня виробництва. Як наслідок, відбувається зниження ефективності виробництва і збільшення виробничих витрат. Існування даної функції протягом відносно тривалого часу пов'язане з принциповою неможливістю швидкої структурної перебудови, спрямованої на підвищення ефективності промислового виробництва.

Реалізація даного підходу дозволить органам влади синхронізувати в територіальному і часовому розрізах державні і регіональні цільові програми із залученням місцевих органів самоврядування. Необхідно перетворення, що передбачає їх систематизацію за встановленими сферам діяльності органів влади, які здійснюють функції з вироблення державної політики та нормативно-правового регулювання у цих сферах, з відповідним скасуванням інших цільових програм територіального розвитку.

Це дозволить сконцентрувати ресурси для проведення державної політики у відповідних сферах діяльності, розподіляючи їх у регіональному розрізі на основі прозорих, загальних в кожній сфері принципів і правил з урахуванням встановлених стратегічними документами розвитку пріоритетних економічних спеціалізацій регіонів, територіальних пріоритетів і особливостей.

Комплексний підхід дозволить виробляти розміщення бізнесу в регіоні з урахуванням вирішення стратегічних завдань національної економіки. При цьому підході необхідно відмовитися від практики визначення списку показників для регіону, що застосовуються з метою оцінки ефективності соціально-економічної політики. Необхідна розробка державних програм комплексного розвитку галузей, орієнтованих на які, регіони повинні формувати власні пропозиції щодо розміщення бізнесу.

Реалізувати цей підхід можливо при впровадженні єдиної системи стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіонів України. Основу такого планування становить виділення зон випереджаючого економічного зростання, на територіях яких на довгостроковий період прогнозується розвиток перспективних для кожного регіону країни економічних спеціалізацій, що становлять основу для освіти територіально-виробничих кластерів і єдиних технологічних ланцюжків для виробництва продукції з високою доданою вартістю і формують основний внесок в економіку відповідного суб'єкта країни [3].

Особливе значення в системі стратегічного планування соціально-економічного розвитку набувають стратегії соціально-економічного розвитку регіонів. У цих документах в розрізі регіонів з урахуванням територіального розподілу ресурсної бази, раціонального міжрегіонального поділу праці та міжрегіональної економічної інтеграції повинні бути деталізовані перспективні економічні спеціалізації регіонів України, в межах зон випереджаючого економічного зростання скоординовані напрямки розвитку державної, регіональної та муніципальної виробничої і соціальної інфраструктури. Це дозволить пов'язати заходи з управління розміщенням бізнесу з пріоритетними напрямками розвитку кожної території і забезпечити їх взаємну узгодженість для комплексного розвитку відповідних територій. Підготовка галузевих стратегій розвитку і стратегій розвитку регіонів повинна здійснюватися за результатами публічного обговорення, з урахуванням мотивованих пропозицій щодо соціально-економічного розвитку, в тому числі розміщення регіональної виробничої, соціальної, транспортної та митно-логістичної інфраструктури.

Даний підхід може бути реалізований виключно при чітко сформульованих і юридично оформлених напрямках та принципах, визначених рівнем державної влади [3].

Інтеграційний підхід пов'язаний з процесом глобалізації та посиленням взаємозалежності і взаємозумовленості національних економік. В даному контексті

регіонах необхідно чітко визначити свої переваги і слабкі сторони, враховуючи які здійснювати стимулювання розміщення бізнесу на території тієї чи іншої категорії. Також необхідно відмовитися від практики здійснення свідомо економічно неефективних проектів.

Наприклад, розвиток національних транспортних, енергетичних і телекомунікаційних мереж має бути націлений не тільки на реалізацію потенціалу центрів економічного зростання в регіонах, а й на поступову їх інтеграцію у світові інфраструктурні системи.

Ці просторові орієнтири розвитку економік регіонів повинні скласти єдину основу для стратегічного планування діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в сфері соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Диференційований підхід означає застосування індивідуальних характеристик при плануванні розміщення регіонального бізнесу. При цьому особливого значення в системі стратегічного планування розвитку повинні займати стратегії соціально-економічного розвитку регіонів, покликані скоординувати напрями розвитку розміщення бізнесу на державному, регіональному і муніципальному рівнях з урахуванням територіального розподілу ресурсної бази, раціонального міжрегіонального поділу праці та міжрегіональної економічної інтеграції.

Наприклад, економіки регіонів України, які мають виражену сировинну орієнтацію, з метою зниження ризиків, пов'язаних з їх залежністю від світової кон'юнктури цін на сировину, повинні розвиватися по шляху їх диверсифікації. Це, перш за все, передбачає підвищення продуктивності праці на підприємствах сировинного сектору економіки за рахунок впровадження передових технологій, розвиток виробництва продукції високих ступенів переробки, а також суміжних з базовими для таких регіональних економік галузей - виробництва високотехнологічного обладнання для видобутку та переробки сировини (з потенційним експортом на ринки країн, що розвиваються з сировинною економікою), конверсійної продукції, сервісу в сфері ІТ-комунікацій, логістики, інжинірингу, маркетингу.

Для розвитку економік регіонів України, що спираються на історично сформовану індустріальну базу, локомотивну роль повинна грати державна підтримка широкого спектра концептуальних підходів в управлінні розміщенням бізнесу, спрямованих на забезпечення розвитку ключових для регіональних економік виробництв і стимулювання створення сучасних машин, устаткування і технологій, необхідних для їх технічного переозброєння [2].

Також при реалізації зазначених підходів можливе посилення ролі нових центрів інноваційного економічного зростання, що спираються на сучасні і предметні комунікаційні технології, концентрацію кадрового і технологічного потенціалу, істотно впливають на трансформацію територіальної структури розселення та розподілу трудових ресурсів регіону.

Таким чином, неоднорідність вихідних умов в регіонах, різний соціально-економічний потенціал, а також різні підходи регіональних влад до управління бізнес-активністю обумовлюють створення механізму управління розміщенням бізнесу, що поєднує всі названі концептуальні підходи. Це дозволить перейти від відсталих виробництв на більш якісні ресурси і технології, що сприятиме прогресу економічної системи України в цілому, збільшувати її ефективність, зменшуючи розрив в рівнях соціально-економічного розвитку територій.

Однак, на наш погляд, найбільший ефект на практиці може дати комплексне використання перерахованих вище підходів, оскільки саме в цьому випадку можливе отримання синергетичного ефекту від створення суми окремих складових формування ефектів. В силу активності впливу системи об'єктивно і суб'єктивно налаштованих факторів процедури стратегічного функціонування економіки регіону в складноструктурованому просторі представляють собою складну структуру, і мають вигляд

комплексу соціальних, економічних, демографічних, екологічних, інфраструктурних та ринкових проблем. При цьому базою результативної взаємодії різноманітних, по суті, і за формою суб'єктів стають трансформовані аспекти господарювання та управління, а також нові ринкові відносини та виникаючі економічні інтереси - розвиток відповідного інституційного, правового, інтеграційного, ринкового, інформаційного та іншого середовищ.

Реальний сектор економіки відображається не тільки специфікою розвитку сфери виробництва і реалізації товарів, а й рівнем прийняття участі і фінансових ринках, темпами інвестування, ступенем платоспроможності, рівнем зайнятості, міжгалузевими паритетами цін, розміром податкових і кредитних ставок, галузевими інтеграційними типологіями, які в більшій мірі залежать від активних заходів державного регулювання. Систематизація підходів до дослідження даних проблем в сфері вирішення задач розміщення бізнес процесів обумовлює застосування багаторівневої стратифікації економіки регіону, здійснення комплексу науково опрацьованих мезоекономічних модифікаційних заходів результативного управління, в тому числі, що лежать в основі визначення напрямків і форм просторового розміщення бізнес-процесів [4].

Базуючись на даних обставинах слід зазначити виключно важливу роль, при здійсненні цих процесів, довгострокового прогнозування, яке є, по суті, найважливішим інструментом державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Науково опрацьований прогноз здатний не тільки забезпечити пошук шляхів і установок оздоровлення економіки, а й дозволить затушовувати різноманітні міжгалузеві протиріччя. Специфічну увагу при цьому доцільно приділяти формуванню комплексних регіональних економетричних моделей, що дозволяють описувати окремі питання розвитку та управління регіональною економікою, потенціал здійснення і реалізації стратегічних завдань.

Беручи до уваги збільшення сфери впливів держави на економічну діяльність суб'єктів, слід більш точно і обґрунтовано прогнозувати ключові показники в економіці, такі як зростання і перерозподіл інвестиційних потоків по галузях; рівень зайнятості та безробіття; підвищення кваліфікації персоналу; вихід валової продукції і т.д. При цьому слід зазначити, що будь-яке здійснене управління повинно базуватися на принципах оптимальності структурної поведінки економіки регіону із забезпеченням збереження їх якісних характеристик і динамічності рівноваги між внутрішнім і зовнішнім середовищем. Подібне управління може або переводити об'єкт в бажаний стан, або повідомляти параметрам здійснюваних процесів встановлені кількісні та якісні значення. В цілому слід зазначити, що при цьому можуть формуватися цілі розвитку об'єкта і здійснюватися контроль за їх досягненням, а життєдіяльність системи може здійснюватися за рахунок активного інформаційного обміну. Перевагою подібного управління стає значний, рівень планування, координація та контроль діяльності, а вузловими недоліками - підвищення ризиків, обумовлених порушенням цілісності елементів системи. Його технологіями є правильне об'єднання і ефективне застосування кваліфікаційних навичок, способів, методів, прийомів, обладнання, інфраструктури, інструментів і відповідних технічних знань, необхідних для вирішення поставленого завдання [4]. Це говорить про те, що управління в економічній системі може привносити в неї циклічний характер, тобто практично всі його етапи в залежності від коригування цілей і характеру функціонування об'єкта можуть повторюватися через певні інтервали часу:

Таким чином, управлінську модель розвитку процесів просторового розміщення бізнесу має бути подана у наступному вигляді (рис. 1).

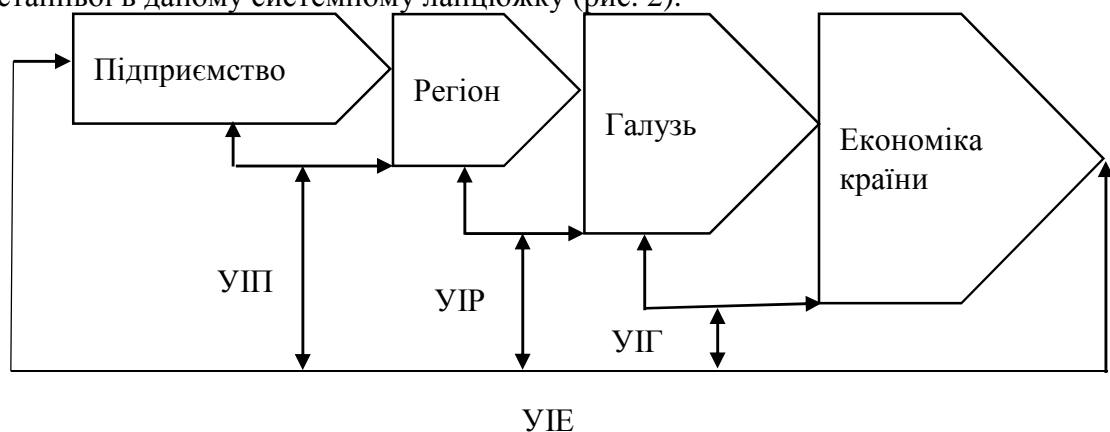
Рис. 1. Модель управління розвитком процесів розміщення підприємств

Впровадження в управлінську діяльність сучасних інтелектуальних, інформаційних та інших досягнень забезпечує повноту керованості процесів, створює можливості для їх моделювання, проведення глибокого аналізу і прогнозування. Всі позитивні зміни повинні відображатися в стані об'єкта управління, який веде до досягнення поставленої мети, дає

позитивний економічний ефект. Це в свою чергу підштовхує керівництво підприємств до вдосконалення структур управління, в якому одна з ключових ролей відводиться інформаційному забезпеченню - інформаційного відображення управлінських процесів, розвитку інтелектуальної діяльності підприємств, розширенню сфер стейкхолдерських відносин. Сьогодні з'являються абсолютно нові підходи до освіти і розвитку великих підприємств, поліпшення їх інвестиційної та неінвестиційної управлінської основи, а отже, необхідні корінні зрушення інвестиційних потоків в сторону не тільки накопичення інтелектуальних активів, але і формування організаційно-управлінської діяльності підприємств з фізичними та юридичними особами: акціонерами, пайовими учасниками, кредиторами, страховиками, інвесторами, постачальниками, споживачами, а також з державними, адміністративними та іншими органами.

При проведенні порівняльного аналізу більш значущою є ефективність діяльності підприємств з більшою часткою матеріального і нематеріального капіталу, а при аналізі організаційно-управлінської діяльності підвищується роль стейкхолдерів, тобто зацікавлених осіб підприємств. У зв'язку з цим рівень розвитку сучасної економіки, а саме економіки формування кластерних структур, як однієї з найважливіших форм просторово-територіального розміщення бізнесу, має визначатися за допомогою не тільки традиційних методами (зростання обсягів інвестицій, продукції і т.д.), але і з урахуванням результатів інтелектуальної діяльності, наприклад, забезпеченням надійних стейкхолдерських зв'язків, якісних зрушень в господарському кругообігу.

При обґрунтуванні управлінських рішень з питань територіального розміщення підприємств, як правило, задіяні кілька взаємопов'язаних систем. Доцільно виділити п'ять базових рівнів управління економічними системами, які приймають участь в обґрунтуванні управлінських рішень по територіальному розміщенню промислових підприємств: підприємство, регіон, галузь, економіка, глобальне економічне середовище. На кожному рівні управління діє власна система управління з окремими елементами зворотного зв'язку, які, замикаючи окремі підпроцеси, утворюють цілісний ланцюг управління. Вихідні елементи сусідніх систем є в той же час вхідними елементами систем наступного рівня, крім останньої в даному системному ланцюжку (рис. 2).

УП – управлінські інформаційні потоки підприємства; УІР – управлінські інформаційні потоки регіону; УІГ – управлінські інформаційні потоки галузі
 УІЕ – управлінські інформаційні потоки економіки

Рис. 2. Модель багаторівневого управління процесами територіального розміщення промислових підприємств.

Подібна багаторівнева система управління відображає повноту, якість керованості окремих підсистем єдиної системи управління процесами територіального розміщення бізнесу та результативність управління економічною системою в цілому, відображаючи внесок кожної з підсистем в загальну систему управління. Наповненість і якісний стан технологічного ланцюга управління є основою підтримки всієї сукупності

взаємопов'язаних процесів в економіці, забезпечення змісту зворотних зв'язків в господарському кругообігу, ефективності взаємодії пов'язаних систем.

Висновок. Таким чином, розвиток управління територіальним розміщенням підприємств є досить ємним поняттям, представлення якого як економічної системи дозволяє розкрити об'єктивну природу радикальних змін, що стосуються логіки, структури та змісту ключових складових цієї діяльності, підвищуючи тим самим результативність і якість прийняття рішень на кожному з взаємопов'язаних рівнів управління. Забезпечення стійкості розвитку даних процесів може бути обумовлено наступними складовими: зростанням інтелектуального капіталу, професійною компетентністю управлінського персоналу і його творчим потенціалом, досягненням високої управлінської здатності носіїв інтелектуального капіталу. В сучасних умовах мінливої економіки, ускладнення мега- і макроекономічних проблем управління, пріоритет повинен віддаватися розвитку комплексного менеджменту, що базується на чіткому уявленні майбутнього інноваційного вектору розвитку, в основі якого лежить поглиблення процесів структурних перетворень системи управління підприємницькою діяльністю, включаючи методологічні, теоретичні, інноваційні, організаційні, виробничі, маркетингові та фінансові аспекти. Найважливіше значення при цьому набувають принципи і умови, при яких рішення задач інноваційного характеру має здійснюватися на основі пріоритетів інтересів виробника, що є базовими факторами забезпечення стійкості розвитку процесів територіального розміщення промисловості.

Список використаних джерел:

1. Мазур А. Г. Просторові аспекти розвитку регіональних економічних систем / А. Г. Мазур, С. А. Мазур // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія : економічні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 26-32.
2. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / наук. ред.: В. В. Ковалевський, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенов. – 6-те вид., випр. – К.: Знання, 2004. – 380 с.
3. Минакир П. А. Пространственная экономика: эволюция подходов и методология / П. А. Минакир, А. Н. Демьяненко // Пространственная экономика. – 2010. – № 2. – С. 6-32.
4. Мельник М. І. Просторові форми організації бізнесу як чинник забезпечення конкурентоспроможності регіональної економіки / М. І. Мельник // Конкурентоспроможність в умовах глобалізації: реалії, проблеми та перспективи : матеріали Дев'ятої міжнародної науково-практичної конференції / наук. ред. І. В. Саух ; Житомирська філія Київського інституту бізнесу та технологій. – Житомир, 2015. – С. 69-70

References:

1. Mazur, A. H., & Mazur, S. A. (2014). *Prostorovi aspekty rozvytku rehional'nykh ekonomichnykh system [Spatial aspects of regional economic systems development]*. In *Zbirnyk naukovykh prats' Vinnyts'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Seriya : ekonomichni nauky [Proceedings of Vinnytsia National Agrarian University. Series: Economics]*: Vol. 1 (pp. 26-32). [in Ukrainian].
2. Kovalevskyy, V. V., Mykhaylyuk, O. L., & Semenov, V. F. (Eds.) (2004). *Rozmishchennya produktyvnykh syl i rehional'na ekonomika [Placement of the productive forces and regional economy] (Textbook)*. 6th Ed. Kyiv: Znannya. [in Ukrainian].
3. Mynakyр P. A., Demyanenko A. N. (2010). *Prostranstvennaya ekonomika: evolyutsiya podkhodov i metodologiya [Spatial economics: the evolution of approaches and methodology]*. *Prostranstvennaya ekonomika – Spatial Economics*, 2, 6-32. Khabarovsk: Institute of Economic Research of the Far Eastern Branch of the Russian Academy of Sciences.
4. Melnyk, M. I. (2015). *Prostorovi formy orhanizatsiyi biznesu yak chynnyk zabezpechennya konkurentospromozhnosti rehional'noyi ekonomiky [Spatial forms of business organization as a factor in ensuring the competitiveness of the regional economy]*. In *Konkurentospromozhnist' v umovakh hlobalizatsiyi: realiyi, problemy ta perspektyvy [Competitiveness under globalization: realities, problems and prospects] (Proceedings of Ninth international scientific conference)*: (pp. 69-70). Zhytomyr: Zhytomyr Branch of the Kyiv Institute of Business and Technology

Keywords: region; enterprise placement; economic development; business; concept.

Ключові слова: регіон; розміщення підприємств; економічний розвиток; бізнес; концепція.

Ключевые слова: регион; размещение предприятий; экономическое развитие; бизнес; концепция.

Перевірено на плагіат: <https://corp.eu.unicheck.com/library/viewer/report/1000104180>